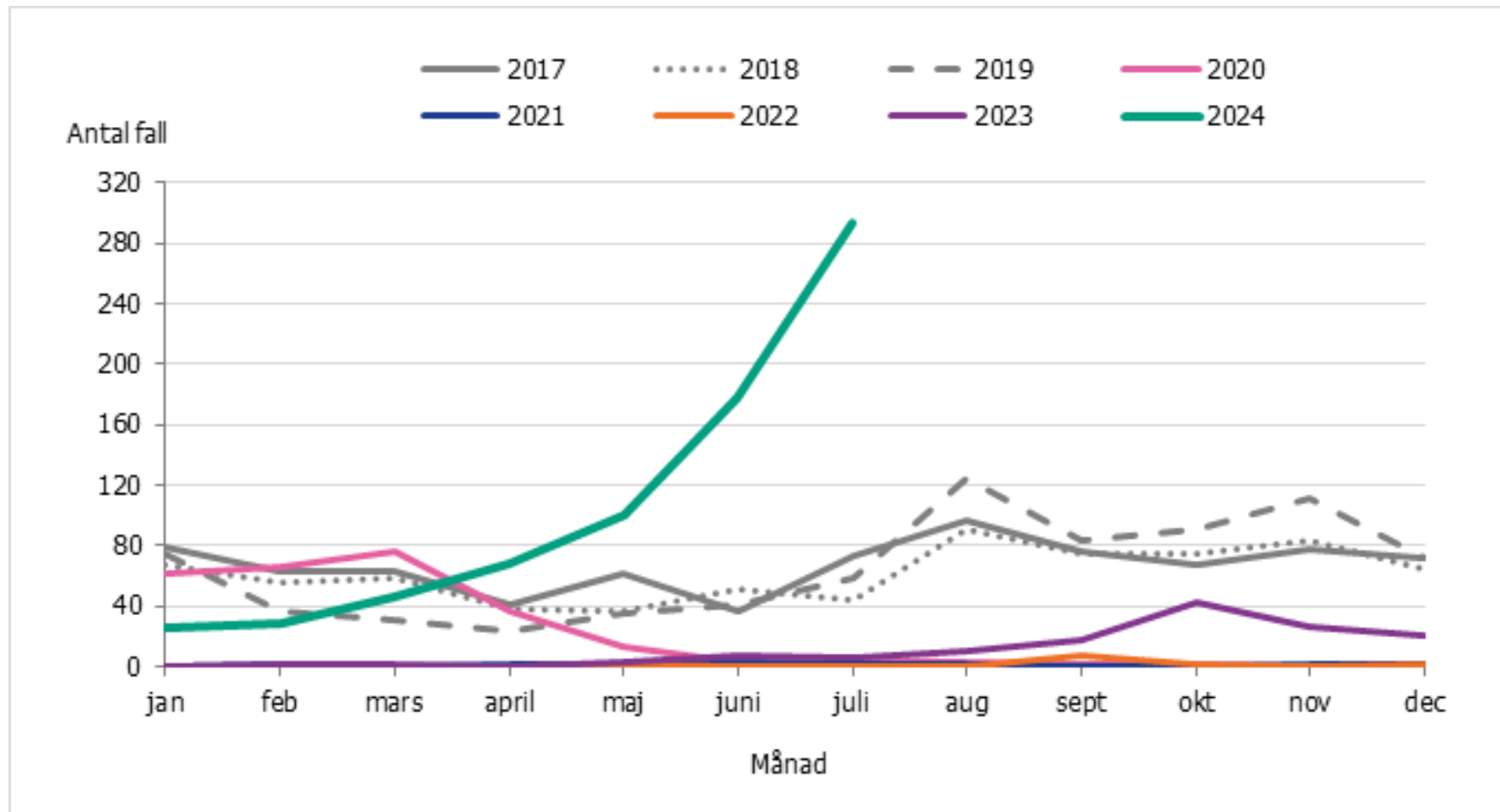

Smittskydd Halland

Kikhosta

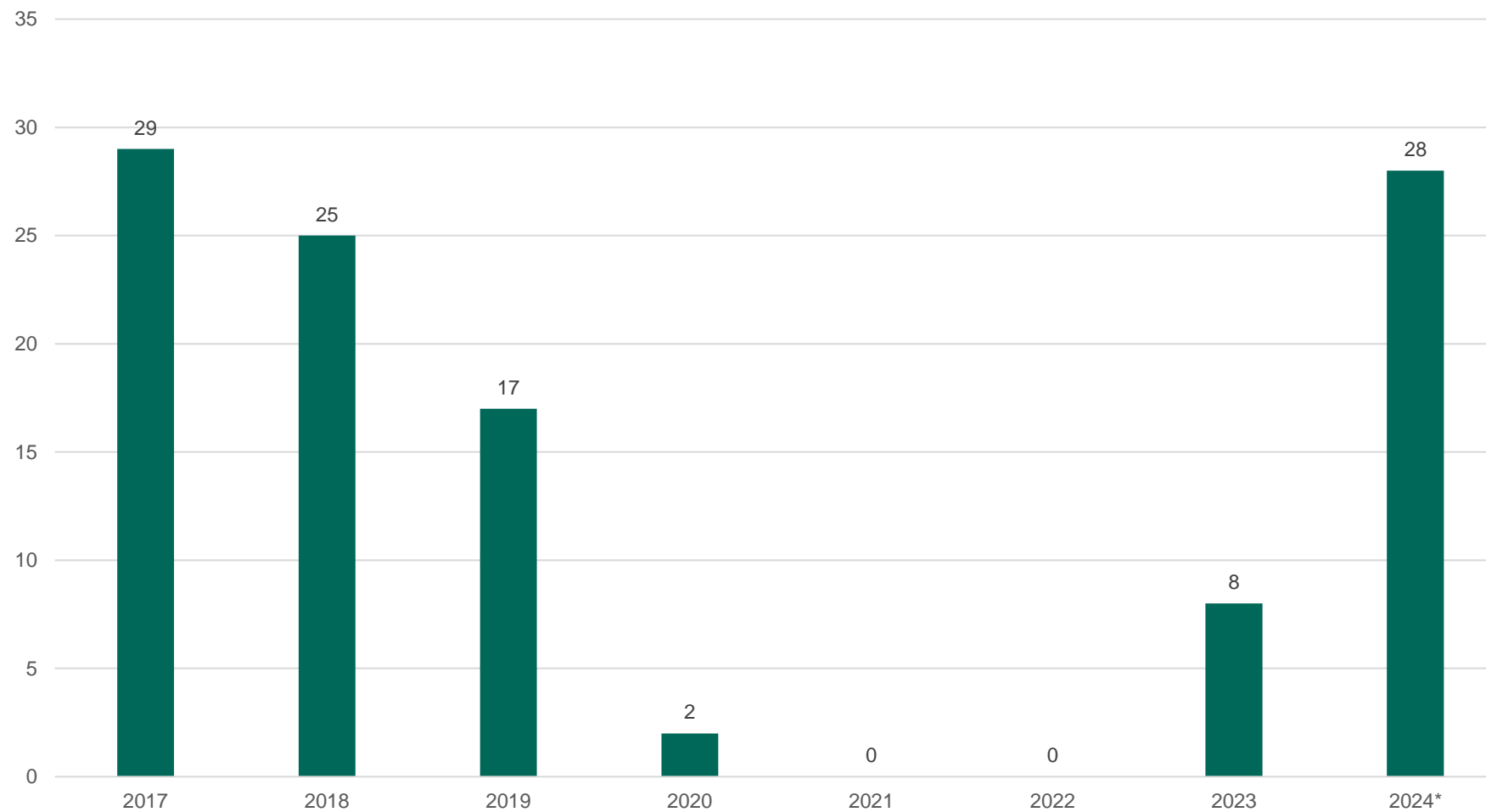
Varför pratar vi så mycket om kikhosta just nu?

Figur 1. Antalet rapporterade fall av kikhosta per månad (alla åldrar) för åren 2017–2024

Bild: Folkhälsomyndigheten

Antal fall av kikhosta i Halland 2017-2024 (*tom 22/8 2024)

Kikhosta

- Orsakas av bakterien *Bordetella pertussis*.
- Binder till vävnader i luftvägarna och växer till.
- Producerar toxin – pertussistoxin är det viktigaste eftersom det skadar flimmerhåren och orsakar de svåra symtomen.
- Antalet fall brukar vara som högst under sommar och höst, men smittan finns året om.

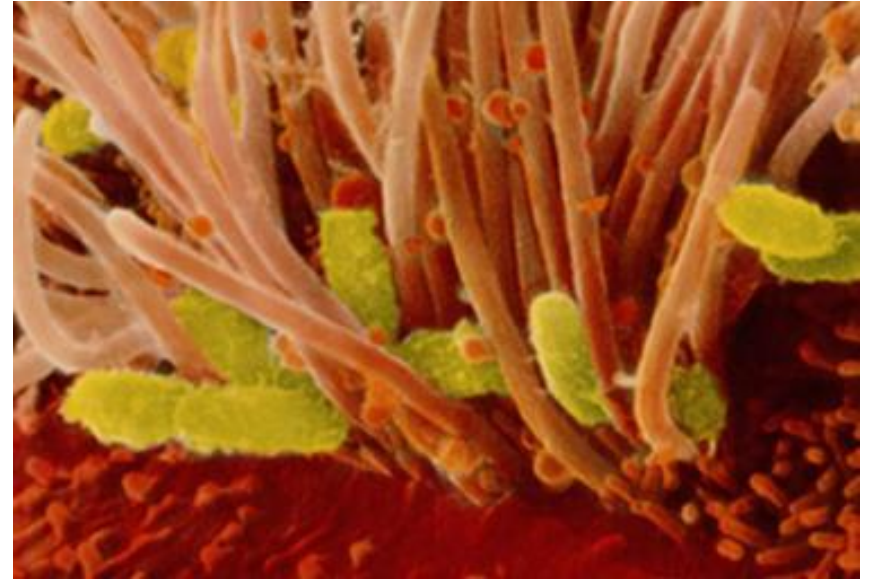
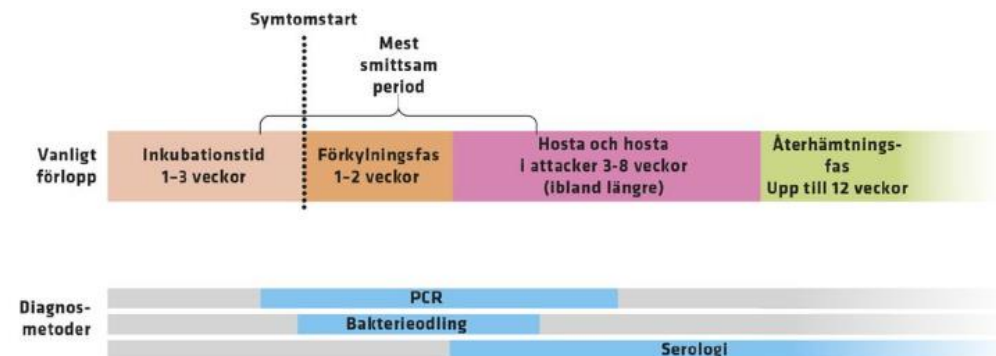

Bild från ECDC

Sjukdomsförlopp

- Lång inkubationstid
- Börjar som en vanlig förkylning med ev. lätt feber och hosta.
- Efter 1-2 veckor tilltagande hosta och ev. tillkomst av kikningar.
- Hos små barn kan matningssvårigheter, andfåddhet eller andningsuppehåll vara enda symtomen.
- Tidigt insatt antibiotikabehandling hos riskindivider kan lindra både symtom och smittsamhet.

Kikhostans faser och diagnosmetoder

Smittsamhet

- Droppsmitta
- Hög (och lång) smittsamhet.
- Smittsamheten är högst i början av förloppet inklusive förkylningsstadiet och avtar successivt under sjukdomsförloppet
- Smittsamhetsperioden brukar uppskattas till 4 veckor från förkylningsfasen eller upp till 3 veckor från start av kikningar eller hostattacker

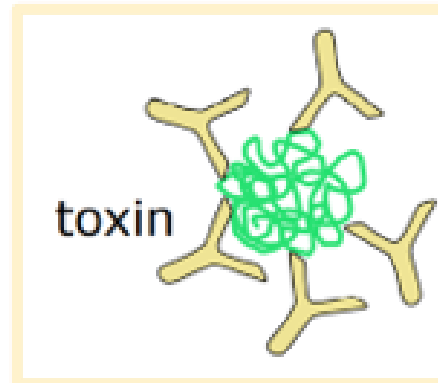
Riskgrupper

- Spädbarn 0–12 månader. Sjukdomen kan vara livshotande för **barn <6 månader**, i synnerhet de för tidigt födda
- Barn med fysiska funktionshinder
- Gravida kvinnor i sista trimester p g a risken att överföra smitta till det nyfödda barnet efter förlossningen.

Vaccination

- Toxoidvaccin (antikroppar som neutraliserar toxinet)
- Ingår i **Barnvaccinationsprogrammet**
  - 3, 5 och 12 månader. Påfyllnadsdos vid 5 år samt i åk 8
- Sedan 2022 rekommenderas **gravida** (oavsett tidigare vaccinationsstatus) vaccin mot kikhosta. Syftet är att boosträ den gravida så att antikroppar går över till fostret -> barnet skyddas de första månaderna.

Smittspårning

- Kikhosta är en anmälningspliktig och smittspårningspliktig sjukdom enligt Smittskyddslagen.
- Har personen med kikhosta några spädbarn eller gravida i sin omgivning? På arbetet? Vårdbesök?
- Smittspårning syftar till att hitta exponerade riskindivider för att kunna ge profylax eller information om att söka tidigt vid symtom.

Trygga besök

- Smitta – gå inte in!
- Hur är patientflödet organiserat?
- Har BVC eget väntrum eller delar ni med läkarmottagning?
- Dialog vid symtom hos barn/vårdnadshavare
- Vid smitta i vården blir det ofta mycket arbete för enheterna med att kontakta vårdnadshavare till barn som blivit exponerade.
- Mycket oro.

Skydda spädbarnen från kikhosta

Folkhälsomyndigheten

Skydda ditt barn mot kikhosta

Kikhosta är en mycket allvarlig sjukdom för små barn. Just nu pågår en kraftig spridning. Så här gör du för att skydda ditt barn från smitta:

Du som är gravid

Vaccinera dig mot kikhosta. Då skyddas också ditt barn. Prata med din barnmorska om var du kan vaccinera dig.

Du som har barn

Vaccinera ditt barn mot kikhosta på barnvårdscentralen (BVC).

Undvik att barn under 6 månader träffar personer med snuva och hosta.

- Var uppmärksam på diagnosen hos spädbarn, höggravida kvinnor samt individer i alla åldrar som har nära kontakt med spädbarn.
- Tidig diagnostik och behandling.
- Vaccination i tid för de allra minsta och för de gravida.
- Uppmana vårdnadshavare till små barn att undvika att träffa personer med hosta och snuva.

[Skydda ditt barn mot kikhosta \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

smittskydd@regionhalland.se

Tel: 035-131607